

„És mi lesz azután?”

Ezen cím alatt a Ljubljánban megjelenő „Narodni Dnevnik” című napilap egy érdekes vezércikket közöl a Szlovéniában uralkodó adóstatáriumról, melyet teljes egészében közöljük le már csak azért is, hogy lássa mindenki, hogy az adószedés mai erőszakos rendszerével nemcsak mi prekmurjeiek nem vagyunk megelégedve, de maga Szlovénia fővárosa Ljubljana sem. Csupán annyi a különbség, hogy míg ezt a nézetet a ljubljánai lap nyíltan megírhatja, addig, ha mi írjuk meg így vagy másképp, minket izgatónak és magyaroknak bélyegeznek meg. Éppen azért teljes egészében lássuk, hogy szól ez a cikk:

„Pénzügyi delegát az ő ismert szeszadót keltő körlevelében azt követeli, hogy az adóügyi hivatalnokok minden áron hajtsák be a hátralékos adókat. Bebizonyítottuk, hogy ez a követelés, tekintettel az uralkodó pénzkriszra és a dinár emelkedésére teljesen helytelen és kritikán aluli.

Meg vagyunk azonban győződve arról is, hogy keresztülvihetetlen és hogy a pénzügyi kiküldött kiadott egy körlevelet anélkül, hogy felett volna önmagának arra: mi lesz ezután?

Mondjuk, hogy az adóhivatalok lelkiismeretesen végrehajtják a p. delegát követelését és egész Szlovéniát újra hajtsák, hogy minden községben 20—30 árverés lesz. Kérdezzük már most: Ki fog ezeken az árveréseken fellépni mint vevő? Hol fog találni a delegát vevőket?

Voltak idők, mikor az osztrák adóügyi hatóság erőszakkal nyomta a gazdákat és mikor a dob szomorúan hangzott a falvakban, mintha háborút hirdetnék. Zörgésük semmit nem segített, mert nem volt vevő és nem volt vevő. És megtörtént, hogy egy egész gazdaság egy forint és pár krajcárért volt eladva, mert nem volt gazda, ki dob alól vegyen birtokot és mert nem volt senki, ki árverezett birtokot merjen venni.

Vagy azt akarja a delegát, hogy a régi idők visszatérjenek? Az ellenkezés első jelei itt vannak és adóvégrehajtóknak már is eredmény

nélkül kellett elmenniük az árverésről, mert nem voltak vevők. De a személyi foglaltság nem fog segíteni. Volt ugyan sikere a végrehajtóknak, hogy a vásáron elvették a gazdától pénzt; de megtörténik az is, hogy jövőben az emberek nem mennek egyáltalán vásárra és a könyörtelen behajtása az adónak a vásárok végéig fogja jelenteni. És mi lesz azután delegát ur?

Hol semmi sincs, ott még a császár is elveszíti jogait, mondja egy az életben bevált közmondás. Hiábavaló az a fáradozás, hogy ennek a közmondásnak a helyességét elvessék és vegyenek el ott hol semmi sincsen. Hisz nem igaz, az az állítás, hogy minden ember rossz, mert nem akarnak fizetni, mert vakitók.

Nem, az embereknek nincsen pénzük, ők nem tudnak fizetni, ha még úgy is ijeszti őket az árverés szögyene.

Slovén gazda oly pontos adófizető, hogy minden joggal őt állíthatnák az adóhivatalok minden más gazdának, különösen pedig a beográdi adófizetőknél mintául! És most a slovén gazda érezze elsőnek az adó minden mérgét és terhét, ő, ki már oly mértékben hordja azt, mint senki más! Miért nem kezdődik meg ez a rigozis behajtás ott, hol notorikusan a legkevesebb adót fizetnek s hová az állam összes adói folynak!

Mikor a gazdának pénze adóra sincsen, akkor megszűnt a gazdálkodás, akkor az adónak nincs is értelme. Az adó maga talán csak a jövedelem után szedetik, a szerzett vagyon után, nem pedig maga az adó miatt! Ha a gazdának nincsen pénze akkor nincsen neki és aki kényszeríti a gazdát, hogy kölcsönt vegyen fel adó végett, az a földmíves tönkre akarja tenni. És mi lesz azután, ha a földmíves tönkre lesz téve?

Nagyon téved a delegát, ha azt hiszi, hogy a tekintet nélküli adóbehajtással használni fog az államnak.

Pillanatnyira talán lehetséges lesz némileg több pénzt szerezni össze, mindazonáltal a következmények úgy az államra, mint a népre magára csak szomorúak lehetnek. Mikor az embernek egységiértéke megvan, akkor a hazugság is jól jön s nem tehető szemrehányás annak a családapának, ha családja érdekében, birtokának megmentéséért az adóügyi hatóságnak hazudik. Tuleröltetett adoprés kell, hogy az adóerkölcseket is megsemmisítse.

Még rosszabb dolgot is idézhet elő ez, általában a népnek az adó elleni passzív ellenszegülését. Hogy hogyan jön akkor az állam az ő számítására, az kérdés, erre a delegát adjon választ.

Az élet nem olyan, mint amilyenek a zöld asztalnál látszik. Ott nem kellene kompromisszók, de az életben pedig azok nélkül nem megy. És ha itt gazdasági krízis van, erre az adóhatóságoknak tekintettel kell lenniük, vagy pedig ferde utra terelni.

És mi történik, ha ferde utakon járnak, nem nehéz kitalálni, azért kérdezzük a pénzügyi kiküldöttől: és mi lesz azután, ha az árverések vevők nélkül, vásárok vásárosok nélkül és adófizetők adóerkölcseik nélkül lesznek?

— Mi lesz azután? —

Eddig a ljubljánai napilap helyes érvelésű cikke, melynek tartalmát végig helyeseljük annál is inkább, mert belőle, — ki egy keveset is törődik a sorsával — Prekmurje népe sokat tapasztalhat. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy az adóhatóságok egyes közegei tulkapásokba mennek, kik mint a régi kormány hívei így akarják az új kormány tekintélyét aláásni. Azért hivatalnok — ne politizáljon!

Benes ellentétet szít Apponyi és Bethlen között?

A Prager Presse, Benes külügyminiszter félhivatalosa, mint Prágából jelentik, cikket irt Apponyi Albert gróf genfi beszédéről, amelyben a

magyar delegátus a leszerelés és a genfi jegyzőkönyv kérdésében fejtette ki Magyarország álláspontját:

A lap szerint, mely Apponyi régi

politikája alapján bírálja genfi szereplését, éles ellentét van Apponyi beszéde és a magyar kormány hivatalos álláspontja között. Amíg Apponyi a genfi jegyzőkönyv elfogadását és gyakorlati megvalósítását tartja a Népszövetség feladatának, addig a magyar kormány ezzel ellentétben semmit sem tett a jegyzőkönyv elfogadására. A lap megállapítja, hogy a magyar delegáció nem képviselte őszintén a magyar kormány felfogását,

A budapesti politikai körök a Prager Presse cikkét úgy ítélik meg, hogy ezzel Benes külügyminiszter ellentéteket akar támasztani Apponyi Albert gróf és Bethlen István között.

POLITIKA.

Beogradban politikai tekintetben majdnem teljes a kihaltság. Politikusok majd mindegyike vagy családja körében, vagy üdülőn, vagy pedig politikai agitációs köruton van, miniszterek pedig a királyi család montenegrói körútján assistálnak az ünnepségeken. az igazi élet csak október közepe felé indul meg mikor ugyanis az előkészületek az új ülészsakra (20-án) minden pártnál s a különböző bizottságoknál már meg fognak kezdődni. — Pašič még egyelőre Franciaországban marad s a parlament közvetlen megnyitása előtt nem várható haza. Mint a lapok írják, Pašič memoárjait írja meg a csendes magányban, s állítólag egy kötetet már végzett is. — Radics István és Pašič találkozója Franciaországban, mindkét vezérre a legjobb benyomást keltett. — Radics István egy cseh újságíró előtt tett nyilatkozata szerint az ő és pártjának mai politikája igazi politika, nem pedig taktika, ezt bizonyítja legjobban a körülmény, hogy rövidesen ő is belép a kormányba. Ez körülbelül októberben fog megtörténni, az új kormány rekonstrukcióval kapcsolatban. — Radicspárti díszidések beléptek a Zajednica klubba, s több mint valószínű, hogy föderalista programmal rövidesen egyesülnek is. Ez lesz az új párt mely a régi radicspárti programmal fog küzdeni a régi elvekért. — Az új föderalista szövetség, mely most alakult meg, a következő programot állította össze: 1. Az SHS királyságot föderalista alapon kell berendezni. A horvát föderalista szövetség azt kívánja, hogy az ügyek központi irányítása Beogradból történjék, de külön tartományi kormányzatok alakuljanak. A horvátországi

Sugár Laci nótája.

Írta: P. SZ. K.

Én nem tudom, ki találhatna abban valami természetellenes dolgot, vagy épen hibáztatásra méltót, hogy Zsuzsika szívesen ment le saját kertjükbe olyankor midőn Sugár Laci kis lugósában, nem ugyan „írásbul”, de saját lelkéből és emlékezetéből nótáit tanulgatta, mert hiszen még nagy urak is mulatságnak tartják s jól megfizetik, ha olyan jó, siró hegedűszót hallgathatnak, mint a Sugár Lacié; abban már több volt valamivel, hogy Zsuzsika a piros virágu ugynevezett bivaly-paszulylyal befutott lugósában, mely esetleg épen a Lacié szomszédjában volt, — kötését vagy varrását lassabban látta előhaladni, mint benn aszobában: de talán leg-több gáncsolni valót találhatna a nagy világ, ha ugyan megtudná, abban, hogy Zsuzsika a derék hegedűművészt nemcsak szívesen hallgatta, de a deszka-kerítés gyarlosága s különösen egy épen ott kihullott fenyű-göcs nyílásán

át néha szívesen nézte is, ha ugyan ezt épen úgy nem lehetne széptani és lélektani indokokból kimagyarázni, melyek természetesen vezettek arra, hogy a művészt ne csak hallgassuk, de lássuk is.

Annai valószínű, hogy Zsuzsika munkája jó lassu haladásának természetesen oka volt, mint a zene puszta hallgatása; az meg épen bizonyos, hogy Zsuzsika kémszemléle alkalmából nem szeretett volna meglepetni; s ha édes anyja, nemzeti Vöröss Andrásné asszonyom hívó hangját hallotta, mint tetten ért bűnös ugrott vissza szemle-helyéről.

Mindezekből talán még komolyabb baj nem származott volna. A kerítés ott volt a két ifju szív között, s ennél még komolyabb elválasztó falat képezett a társadalmi állás különbsége, mely a cigány zenészt a polgári lánytól, sőt a mint Vöröss Andrásné akarta, a nemes kisasszonytól elválasztotta; s melyet maga az özvegy mézárósné oly feneketlen mélységnek tartott, hogy eszedgában sem volt, hogy azt bármely érzélem átugorhatná. Mert, ha az még

lehetőségesebbnek tartotta is, hogy Sugár Laci az ő „tündér szép kicsikéjéről” amúgy titokban ábrándozhassék; azt a társadalmi rendbe ütköző képtelenségnek s hihetetlennek vallotta volna, ha ugyan eszébe jut vala is, hogy az ő „aranyos leánya” észre is vegye, hogy egy cigány legény esekedik utána.

Az a baj, hogy a közlekedési eszközök korunkban nagy haladást tettek: s Vöröss Andrásné elfelejtette, hogyha a nagy világot vasut köti össze s percek alatt villam futja be: az sem egészen lehetetlen, hogy a szív villamos természetű érzelmei legalább minden-nap látott szomszédok között egymáshoz valahogy eljuthatnak, még ha oly rossz villámvezető is van köztük, mint egy több helyütt átlátszó deszka-kerítés. Ehez én még hozzá merem tenni, hogy a zene hangja, mint közlő eszköz a szív érzelmeit illetőleg a legősibb kor óta hatásosabban bizonyult még a villamosságnál is.

Bizony a kis Zsuzsika elégszer is szomorkodott, busult Sugár Laci szivigható hallgató-nótáin; szívének

igen nagy könnyebbülést, lelkének belső örömet okoztak azok; — s ki tehet róla, hogy az emberi szív oly hálás természetű, hogy a ki jót tesz vele, annak arcát is szívesen teszi vizsgálódása tárgyává.

Igy történt, hogy Zsuzsika is nem egyszer félbenhagyta kötését, varrását; s a kerítéshez lopózkodva, a deszka-hasadékon keresztül hosszan, édesen elnézegette Sugár Lacit: a mint ez saját zenéjén lelkesülve, igazán átszellemült arccal állt ott a lugas közepén. Mert hiszen a zenész örömmel hallatja magát s mutatja be művészetét a nagy világnak is; de tudvalévő dolog hogy már baráti körben vagy saját magának szebben szokott muzsikálni, — de legszebben, ha az hallgatja, a kít szíve szerelme tárgyául választott.

(folyt köv.)

Z-hája vszako nedelo Napreplacilo za fr-tao leta v domovini: 15 Din. zvñ SHS., 18 Din. v Ameriko 20 Din. Cēna anonc za □ cm: med textom i izjave i poszlano 1-50 Din reklāme 1-— mali oglaszi 0-70 Din. i dāvdk. Pri vecskrat popūzt.

Rōkopiszi, kls ze ne szhrānijo i ne vrñejo sze posllajo:
Reditelsztvo i oprāvnistvo Mōrszka Krajina
M Ā R K I S E V C I br. 20.
—: Postni csekovni racsun broj 12980. —

Kēziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendők:
M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal
post. MURSKA SOBOTA.
—: Postatakarék számla száma 12980. —

Megjefenek minden vasárnap Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegkōzt és nyilttér 150, rendes 1-—, apróhirdetés 0-70 Din és az illeték. Többszörinél engedmény.

GAZDÁLKODÁS.

A gabonafélék sorba műtrágyázásának jövedelmezősége.

Hogy a műtrágyák és nálunk különösen a szuperfoszfát használatával nagyon jövedelmezően gyarapíthatjuk a gabona félék termését, az most már országszerte ismert dolog. Csak hogy míg eddig szórva hintettük el a műtrágyát és azon vitatkoztunk, hogy szántás előtt a tavasziak alá őszkor vagy tavaszkor szórjuk ki a műtrágyát, addig néhány év óta sorba, a vetőmaggal együtt kezdik vetni a szuperfoszfátot és pedig oly nagy eredménnyel, a mely halomra dönt minden eddigi okoskodást.

A sorbatrágyázásnak az a nagy előnye, hogy fele annyi műtrágyával nagyobb terméseredményt ad mint a szórva trágyázás kétszeres mennyiségű műtrágyával. Ez a hatása pedig onnan származik, hogy a sorba vetett műtrágya mind a vetőmag ágyába kerül, a mag csírázásával együtt elolvad, úgy hogy a fiatal növény csírázásának és fejlődésének első időszakában bőségesen táplálkozhatik a műtrágya oldalából, így gyorsabban fejlődik és később ha gyökérzete és maga a növény megerősödik, már az anyaföldből is vigan táplálkozhatik, feltéve hogy a föld amugy is jó termő erőben van.

Eleinte csak a cukorrépa sorba-műtrágyázásával kísérleteztek, de ujabban a gabona félék alá is ki próbálták annak hatását és pedig meglepő eredménnyel. Így végzett kísérletek szerint az árpa 14 kísérlet átlagában adott 148 kg. szórva hintett szuperfoszfát után 133 kg. és 75 kg. sorba vetett szuperfoszfát után 200 kg. szemterméstöbbletet.

A zab 11 kísérlet átlagában szórva 143 kg. szuperfoszfát után 55 kg. sorba 70 kg. után 116 kg. szemterméstöbbletet. Más évben a buza 8 kísérlet átlagában szórva 160 kg. szuperfoszfát után 233 kg. sorba pedig 88 kg. után 299 kg. terméstöbbletet adott míg a rozsánál 5 kísérlet átlagában a szórva adott 157 kg. szuperfoszfát 142 kg.-al, a sorbavetett 93 kg., 234 kg.-al szaporította a szemtermést.

Még inkább kitűnik a sorba trágyázás előnye a következő összehasonlításból 100 kg. szuperfoszfát után származott szemtermés többlet búzából szórva 145, sorba 395 kg.; rozsából szórva 91 kg., sorba 252 kg., árpából szórva 89 kg., sorba 116 kg.; zabból pedig szórva 38 kg., sorba 166 kg.

Végül a szuperfoszfát 100 Din. értékének megtérítésén felül mutatkozó tiszta haszon a búzánál szórva 262.5 Din., sorban 750 Din.; a rozsánál 80

Din. és 560 Din., az árpánál 80 Din. és 570 Din., a zabnál végül szórva 59 Din. veszteség, a sorbavetésnél pedig 200 Din. tiszta haszon.

A szuperfoszfát tehát szórva hintve igen szép hasznot ad, de a sorba trágyázással ez a haszon megsokszorozható, annál is inkább, mert egysorbatrágyázó és vetőgép ára ma csak 3500 Din.

KÖZGAZDASÁG.

Az új osztrák-jugoszláv kereskedelmi szerződés.

Az SHS. királyság és Ausztria között létrejött új kereskedelmi szerződés öt részből áll: 1. Az általános rész, 2. a díjszabás, 3. a határforgalom, 4. az állatorvosi konvenció, 5. a legelőjog szabályozása.

Az általános rész a kölcsönös áruforgalmat, a két ország állampolgárainak egymással szemben való jogviszonyát és a vasuti- és hajózási forgalmat szabályozza. A két szerződő fél fentartás nélkül kötelezte magát a legtöbb kedvezmények nyújtására.

A díjszabás rész a tranzitforgalmat, a kivitel megadóztatására vonatkozó intézkedéseket, a kereskedelmi ügynökök jogait és jogvédelmét szabályozza.

A határforgalomról szóló harmadik rész a határmenti kettős birtokosok jogviszonyait szabályozza.

Az állatorvosi konvenció az állatorvosi biztositja. Megállapítja azokat a feltételeket, amikor járvány esetén behozatala megnyitható. A tranzit szállítást meg kell engedni, ha a rendeltetési ország a szállítmányt átveszi.

A vámtarifára vonatkozó megállapodások a hazai ipart a szükséges védelemben részesítik. A jugoszláv bizottság elérte, hogy Ausztria a mezőgazdasági terményeink, állattenyésztésünk és azt feldolgozó iparunk produktumai, továbbá háziiparunk számára, — amelyek régóta ausztriai piacok számára vannak utalva, nemkülönben szegrek, vegyszerek részére a vámdíjtételeket leszállítsa. E cikkek némelyikét más állam is exportálja Ausztriába, így Jugoszlávia számára a legtöbb kedvezményezést biztosító vámdíjszabás határozott előnyöket jelent. Ez különösen lisztre, vágóállatra, könnyű sertésekre vonatkozik.

Sikerült a bizottságunknak ugyanazokat a vámkedvezményeket, amelyeket más államok élveznek gyümölcsre, szőlőre (100 kilónként 15 aranykorona) hagymára és foghagymára (100 kilónként 3 aranykorona), komlóra (100 kilónként 200 aranykorona), szintugy lisztre, nemkülönben almákra és körtekre a la rinfusa kieszközölni. Sikerült

továbbá a aszalt szilva (6. illetve 8. aranykoronára), aszalt almára és körtére (6 aranykoronára), paradicsomra (4 aranykoronára) a vámdíjszabást leszállíttatni.

Vágómarhakivitelünket illetőleg beértük 100 kilónként 5 aranykoronával megállapított vám fentartásával, amely áránál jó minőségű állatok kivitele rentabilis lesz. Ugyanez a helyzet a 40—100 kilós könnyű sertéseknél, amelyeknél a darabonkénti vám 9 aranykorona. V 110 kilón felüli hizott sertéseknél sikerült a vámtélelt 3 aranykoronára mérsékelni. Nem luxus lovak részére kisebb lett a vám (darabonként 60 és 80 aranykorona). Vágólovakért nem kell vámot fizetnünk.

Vágott baromfinál a vámot 100 kilónként 15 aranykoronára. élő baromfinál 8 dinárra szállították le. A zsír vámjá 3.80 aranykorona maradt, a tökolajé változatlanul 5 aranykorona.

Hizott sertéseknél a vám 6 aranykoronára mérséklődött. Hasonlóképpen leszállították a vágott sertéshus, belek, marha- és birkahus, halkonzervek és főzelékkonzervek vámját.

Borkivitelünkben 13 fokon aluli 40.000 hektó fehér és 40.000 hektó hordóban szállított bort kedvezményezett vámdíjakkal mellett vihetünk be Ausztriába, de sikerült 13 fokon aluli palackborra vámkedvezményt elérni (100 kilónként 80 aranykorona.) Az ásványviz vámját 100 kilónként 1.4 aranykoronában állapították meg.

A vegyiparban részben leszállították, részben meghagyták a vámot. Jelentős vívmány a Cali Cianamid vámjának változatlan meghagyása. Gesztenye- és bükkfiakivonatunk szabadon mehet be Ausztriába. A cement 100 kilónkénti 0.80 aranykoronás vámjá nem változott.

Ez a szerződés egy évre szól és 3—3 havonként automatikusan meghosszabbítható.

A vámtarifára vonatkozó rész már szeptember második felében életbelép.

LUDTOLL különböző minőségben a legolcsóbb árban csakis.

SCHÖNTAG ADOLFNÁL kapható M. Sobota (Fliszar-féle vendéglő udvarán).

Uradno uverenje.

K. Broj 123/1 voj. poglavarji za izdavanje vojnih izprav in druge uradne listove (protokol itd.) se dobij v PREKMURSKI TISKARNI Murski Soboti.

Vérsztvo na oddajo.

V Sebeborci pokojnoga Luthar Gergelya vérsztvo obsztójecse z 70 plūgov; polovica z zaszékanye lész (borovjé i hrasztje) polovica orátje zemlé, trávniki, goricé i szadovnyáka, z 4 híz sztojécsím bramom, predsoba, kühnya, pevnica, velika na novo zidana dr zinszka híza, stale i grenár, presa hlevōvje i hūte, z velkim dvoris-csom, sze navkūper ali po falati tüdi oddá. Vecs sze zvē pri; g. TOPLÁK JOZEFI Petanjski-Slatini

Eladó birtok.

Szebeborcén a Luthar Gergely féle birtok, mely 70 hold kiterjedésű, fele vágható erdő (fenyő és tölgy), fele szántó, kaszáló, szőlő és gyümölcsös, 4 szobás lakóház, előszoba, konyha, pince, nagy ujjonnan épített cselédlakás, istálló, magtár, présház, sertésóllak, pajta, nagy gazdasági udvarral, egyben vagy parcellázva is eladó. Bővebb megtudható TOPLAK JÓZSEFnél Petanjsko Slatinán.

Hallo Hallo goszpé i goszpōdje!

Csi ká lépoga i modernoga, dob-roga i po fál cēni viditi scsēte, te poglednite te nānovēse Becs-ke i Pariz-ke szprotolētné i létne damske krscsáke, steri szō zdā prisli v trgovino

A. Király M. Sobota

Dobijō sze tüdi po nānizjōj cēni: ti najmodernēsi fōrtoki za goszpé i deco z druka i z-glotta, nogavice za goszpé i goszpōde i vsze vrszte drobno i krátko blāgo. Szlam-nati krscsáki za goszpé od 100—dinarov naprē

A. Király

trg. z krscsaki, perilom i krátkim blāgom M. Sobota (Bergerova híza)

Vsáki prāznik, nedelo, četvrték in soboto koncert. Svira ciganska godba BARANYA.

Minden ünnepe- és vasárnap ugzzsintén szombaton és csütörtökön koncert. Játszik BARANYA.

VELIKA **Meolic** NAGY-KAVARNA KÁVÉHÁZ